

Spojené veci C-266/04 až C-270/04, C-276/04 a C-321/04 až C-325/04

Distribution Casino France SAS, pôvodne Nazairdis SAS, a i.

proti

Caisse nationale de l'organisation autonome d'assurance vieillesse des travailleurs non salariés des professions industrielles et commerciales (Organic)

(návrh na začatie prejudiciálneho konania podaný

Tribunal des affaires de sécurité sociale de Saint-Étienne)

„Pojem pomoc – Dať vyrubená podľa predajnej plochy – Závazný vzťah medzi daňou a použitím príjmu z dane“

Návrhy prednesené 14. júla 2005 – generálna advokátka C. Stix-Hackl

Rozsudok Súdneho dvora (prvá komora) z 27. októbra 2005

Abstrakt rozsudku

1. *Pomoc poskytovaná štátmi – Plánovaná pomoc – Zákaz vykonania pred konečným rozhodnutím Komisie – Dosah – Povinnosti vnútroštátnych súdov*

(*článok 87 ods. 1 ES a článok 88 ods. 2 a 3 ES*)

2. *Pomoc poskytovaná štátmi – Ustanovenia Zmluvy – Pôsobnosť – Dane – Vylúčenie s výnimkou daní financujúcich pomoc – Daň, z ktorej existujú oslobodenia údajne predstavujúce pomoc – Neexistencia záväzného vzťahu určenia medzi daňou a prospechom z jej oslobodenia – Vylúčenie*

(*článok 87 ods. 1 ES a článok 88 ods. 3 ES*)

3. *Pomoc poskytovaná štátmi – Pojem – Opatrenia financované údajne nezákonnou daňou – Neexistencia záväzného vzťahu určenia medzi uvedenou daňou a dotknutými opatreniami – Vylúčenie – Predmetný prípad*

(*článok 87 ods. 1 ES a článok 88 ods. 3 ES*)

1. Z článku 88 ods. 3 ES vyplýva, že Komisia musí byť upovedomená o zámeroch v súvislosti s poskytnutím alebo upravením pomoci. Ak usúdi, že takýto zámer je nezlučiteľný so spoločným trhom, začne bezodkladne konanie podľa článku 88 ods. 2 ES s tým, že členský štát nemôže vykonať navrhované opatrenia, pokiaľ sa vo veci nerozhodlo s konečnou platnosťou. Opatrenie, ktoré je pomocou v zmysle článku 87 ods. 1 ES a je vykonané v rozpore s povinnosťami vyplývajúcimi z článku 88 ods. 3 ES, je protiprávne. Je úlohou vnútroštátnych súdov, aby ochraňovali práva osôb podliehajúcich ich právomoci voči prípadnému porušovaniu zákazu vykonania pomoci vnútroštátnymi orgánmi, vyvodiac všetky dôsledky podľa ich vnútroštátneho práva, pokiaľ ide o platnosť aktov obsahujúcich vykonanie predmetných opatrení, ktoré sú pomocou, ako aj o vymáhanie poskytnutých finančných pomoci.

(pozri body 29, 30)

2. Dane nepatria do pôsobnosti ustanovení Zmluvy týkajúcich sa štátnej pomoci okrem prípadu, keď sú takým spôsobom financovania opatrenia pomoci, ktoré tvorí neoddeliteľnú súčasť tohto opatrenia. V prípade, že daň skutočne predstavuje neoddeliteľnú súčasť opatrenia, ktoré je pomocou v zmysle článku 87 ods. 1 ES, nedodržanie povinností vyplývajúcich z článku 88 ods. 3 ES zo strany vnútroštátnych orgánov nevyplýva len na zákonnosť opatrenia pomoci, ale má vplyv aj na zákonnosť dane, ktorá predstavuje jej spôsob financovania.

Na to, aby sa daň mohla považovať za neoddeliteľnú súčasť opatrenia pomoci, musí nevyhnutne medzi daňou a pomocou na základe príslušnej vnútroštátnej právnej úpravy existovať záväzný vzťah určenia spôsobujúci v použití v tom zmysle, že príjem z dane sa povinne použije na financovanie pomoci. Pokiaľ takýto vzťah existuje, výška z dane priamo ovplyvňuje rozsah pomoci a v dôsledku toho posúdenie zlučiteľnosti tejto pomoci so spoločným trhom. Neexistuje však žiadny vzťah medzi daňou a pomocou, ktoré predstavuje oslobodenie od tejto dane v prospech určitých kategórií podnikov, keďže medzi daňou a takýmto oslobodením neexistuje žiadny záväzný vzťah určenia. Uplatňovanie oslobodenia od dane a jeho rozsah totiž nesúvisí s príjmom z dane. Daňový dlžník sa teda nemôže odvolávať na to, že oslobodenie určitých podnikov predstavuje štátnu pomoc s cieľom vyhnúť sa plateniu tejto dane. Z uvedeného vyplýva, že za predpokladu, že oslobodenie určitých podnikov od dane predstavuje opatrenie pomoci v zmysle článku 87 ods. 1 ES, eventuálna nezákonnosť pomoci by nemala vplyv na zákonnosť samotnej dane a podniky, ktoré sú dlžníkmi dane, sa nemôžu odvolávať pred vnútroštátnymi súdmi na eventuálnu nezákonnosť oslobodenia s cieľom vyhnúť sa plateniu tejto dane alebo dosiahnuť jej vrátenie.

(pozri body 34, 35, 40 – 44)

3. Záväzný vzťah medzi daňou a opatreniami, ktoré financuje, bez ktorých by táto daň nemohla byť považovaná za štátnu pomoc, neexistuje v prípade podpory pri skončení výkonu podnikateľskej činnosti určitým hospodárskym subjektom, pretože výška skutočne vyplatennej podpory z tohto dôvodu nezávisí od príjmu z dane, ale je podľa dekrétu stanovená v medziach stanovených ministerským výnosom v závislosti od skutočností charakteristických pre situáciu každého žiadateľa, predovšetkým od výšky jeho príjmov a výšky jeho nákladov. Takisto neexistuje, pokiaľ ide o financovanie systémov základného dôchodkového poistenia určitých profesijných skupín, keďže na základe podmienok, podľa ktorých je určená čiastka dane na toto financovanie, nemá vplyv na rozsah zvýhodnenia poskytnutého systémom, ktoré sú jeho príjemcami a ktoré okrem toho nevykonávajú žiadnu podnikateľskú činnosť. Práve tak neexistuje, pokiaľ ide o použitie časti príjmu z dane pre intervenčné fondy a pre profesijné výbory, keďže tieto výbory, keďže tieto orgány a príslušné ministerstvá disponujú diskrečnou právomocou, pokiaľ ide o toto použitie.

(pozri body 46, 48, 49, 54 – 56)

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (prvá komora)

z 27. októbra 2005 (*)

„Pojem pomoc – Daň vyrubená podľa predajnej plochy – Záväzný vzťah medzi daňou a použitím

príjmu z dane“

V spojených veciach C-266/04 až C-270/04, C-276/04 a C-321/04 až C-325/04,

ktorých predmetom sú návrhy na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 234 ES, podané rozhodnutiami Tribunal des affaires de sécurité sociale de Saint-Étienne (C-266/04 až C-270/04 a C-276/04) a Cour d'appel de Lyon (C-321/04 až C-325/04) (Francúzsko) z 5. apríla a 24. februára 2004 a doručené Súdnemu dvoru 24., 25. a 29. júna a 27. júla 2004, ktoré súvisia s konaniami:

Distribution Casino France SAS, pôvodne **Nazairdis SAS** (C-266/04),

Jaceli SA (C-267/04),

Komogo SA (C-268/04 a C-324/04),

Tout pour la maison SARL (C-269/04 a C-325/04),

Distribution Casino France SAS (C-270/04),

Bricorama France SAS (C-276/04),

Distribution Casino France 3 SAS (C-321/04),

Société Casino France, právny nástupca **IMQEF SA**, ktorý bol právnym nástupcom **JUDIS SA** (C-322/04),

Dechrist Holding SA (C-323/04),

proti

Caisse nationale de l'organisation autonome d'assurance vieillesse des travailleurs non salariés des professions industrielles et commerciales (Organic),

SÚDNY DVOR (prvá komora),

v zložení: predseda štvrtej komory vykonávajúci funkciu predsedu prvej komory K. Schieman, sudcovia J. N. Cunha Rodrigues, K. Lenaerts (spravodajca), E. Juhász a M. Ilešič,

generálna advokátka: C. Stix-Hackl,

tajomník: L. Hewlett, hlavná referentka,

so zreteňom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 2. júna 2005,

so zreteňom na pripomienky, ktoré predložili:

- Nazairdis SAS, Jaceli SA, Komogo SA, Tout pour la maison SARL, Distribution Casino France SAS, Distribution Casino France 3 SAS, Société Casino France, právny nástupca IMQEF SA, právny nástupca JUDIS SA, a Dechrist Holding SA, v zastúpení: E. Meier a C. Cassan, advokáti,
- Bricorama France SAS, v zastúpení: B. Geneste, O. Davidson a C. Medina, advokáti,
- Caisse nationale de l'organisation autonome d'assurance vieillesse des travailleurs non

salariés des professions industrielles a commerciales (Organic), v zastúpení: R. Waquet, advokát,

– francúzska vláda, v zastúpení: G. de Bergues a S. Ramet, splnomocnení zástupcovia,

– Komisia Európskych spoločenských, v zastúpení: C. Giolito, splnomocnený zástupca,

po vypočutí návrhov generálnej advokátky na pojednávaní 14. júla 2005,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Návrhy na začatie prejudiciálneho konania sa týkajú výkladu článkov 87 ES a 88 ES.

2 Tieto návrhy boli podané v súvislosti so žalobami, ktorých predmetom je napadnutie zákonnosti francúzskej dane na pomoc obchodu a remeslu.

Vnútroštátna právna úprava

Daň na pomoc obchodu a remeslu

3 Článok 3 ods. 2 zákona č. 72657 z 13. júla 1972, ktorý stanovuje opatrenia v prospech určitých kategórií starších obchodníkov a remeselníkov (JORF zo 14. júla 1972, s. 7419), zavádza daň na pomoc obchodu a remeslu (ďalej len „TACA“).

4 TACA je progresívna daň priamo započítajúca maloobchody nachádzajúce sa vo Francúzsku, ktorých predajná plocha je väčšia ako 400 m² a ktorých ročný obrát je vyšší ako 460 000 eur. Sadzby dane sa zvyšujú v závislosti od výšky ročného obrátu na m².

5 V prípade skutkových okolností v prejednávanej veci Caisse nationale de l'organisation autonome d'assurance vieillesse des travailleurs non salariés des professions industrielles et commerciales (Národná pokladňa autonómnej organizácie dôchodkového poistenia osôb samostatne zárobkovo činných v priemyselných a obchodných povolaniach, ďalej len „Organic“) vyberala daň TACA.

Použitie príjmu z TACA

Podpora pri skončení výkonu podnikateľskej činnosti

6 Podľa článkov 8 až 10 zákona č. 72657 slúžil príjem z TACA predovšetkým na financovanie špeciálnej kompenzačnej pomoci pri skončení výkonu podnikateľskej činnosti v prospech určitých obchodníkov a remeselníkov.

7 Článok 106 zákona č. 811160 z 30. decembra 1981 (JORF z 31. decembra 1981, s. 3539) o rozpočte na rok 1982, v znení zákona č. 9595 z 1. februára 1995 (JORF z 2. februára 1995, s. 1742) a zákona č. 20021575 z 30. decembra 2002 (JORF z 31. decembra 2002, s. 22025), nahradil túto špeciálnu kompenzačnú pomoc podporou pri skončení výkonu podnikateľskej činnosti. Zákon stanovuje:

„Obchodníci a remeselníci, ktorí sú minimálne pätnásť rokov poistencami dôchodkového poistenia remeselných, priemyselných a obchodných povolání môžu byť na vlastnú žiadosť, pokiaľ sú ich príjmy nižšie ako dekrétom stanovená hranica, príjemcami pomoci cez pokladne uvedeného systému po dosiahnutí veku:

a) dovŕšených šesťdesiat rokov, v prípade definitívneho skončenia výkonu akejkolvek

podnikateľskej činnosti;

...“.

8 § 6 dekrétu č. 82/307 z 2. apríla 1982 (JORF zo 4. apríla 1982, s. 1035), ktorým sa mení a dopĺňa dekrét č. 91-1155 z 8. novembra 1991 (JORF z 10. novembra 1991), stanovuje podmienky pre pridelenie podpory pri skončení výkonu podnikateľskej činnosti. Podľa tohto ustanovenia miestna komisia rozhodne o výške podpory v medziach stanovených ministerským výnosom v závislosti „od skutočností, ktoré charakterizujú situáciu každého žiadateľa, predovšetkým od výšky jeho príjmov a výšky jeho výdavkov“.

9 § 10 ministerského výnosu z 13. augusta 1996 (JORF z 29. augusta 1996, s. 12940), v znení výnosu z 3. septembra 2001 o prispôsobení niektorých súm vyjadrených vo frankoch hodnote v eurách (JORF z 11. septembra 2001, s. 14495), jasne stanovuje, že „výška podpory bude stanovená od 3 140 eur do 18 820 eur na domácnosť a od 2 020 eur do 12 100 eur u jednotlivca“.

Iné spôsoby použitia TACA

10 Od zavedenia TACA sa príjem z tejto dane značne zvýšil z dôvodu zvýšenia veľkoobchodu na trhu a nárastu obchodnej plochy obchodníkov usadených na francúzskom území.

11 Prebytok príjmu z TACA bol prerozdelený do systémov základného dôchodkového poistenia osôb samostatne zárobkovo činných v remeselných povolaniach a osôb samostatne zárobkovo činných v priemyselných a obchodných povolaniach, do Fonds d'intervention pour la sauvegarde de l'artisanat et du commerce (intervenzné fondy na zachovanie remesiel a obchodu, ale len „Fisac“) do Comité professionnel de la distribution des carburants (Obchodný výbor distribútorov pohonných látok, ale len „CPDC“).

– Použitie v prospech systémov dôchodkového poistenia

12 § 40 II zákona č. 96/1160 z 27. decembra 1996 o financovaní sociálneho zabezpečenia na rok 1997 (JORF z 29. decembra 1996, s. 19369) doplnil do § 633 kódexu sociálneho zabezpečenia odsek 6, ktorý stanovuje, že časť príjmu z TACA je určená na financovanie systémov základného dôchodkového poistenia osôb samostatne zárobkovo činných v remeselných povolaniach a osôb samostatne zárobkovo činných v priemyselných a obchodných povolaniach. Táto suma je rozdelená podľa ich útočného deficitu medzi Caisse nationale d'assurances vieillesse des artisans (Národná pokladňa dôchodkového poistenia remeselníkov, ale len „Cancava“).

13 Výška TACA určená na financovanie predmetných systémov poistenia je každoročne stanovená medzirezortným výnosom.

14 Toto ustanovenie o financovaní systémov základného dôchodkového poistenia bolo zrušené § 35 IV zákona č. 2002/1575.

– Použitie v prospech Fisacu

15 § 2 dekrétu č. 95/1140 z 27. októbra 1995 o spôsobe použitia príjmu z [TACA] (JORF z 29. októbra 1995, s. 15808) stanovuje, že časť prebytku z príjmu z TACA sa prevedie na osobitný účet Fisacu.

16 Podľa § 1 tohto dekrétu Fisac financuje, na jednej strane, spoločné aktivity s cieľom podporiť zachovanie a prispôbienie obchodu a remeselníctva v záujme zabezpečenia oživenia

obchodu v geografických alebo profesijných oblastiach a prepojenie vhodného lokálneho zásobovania so spoločným životom a na druhej strane projekty podporujúce prevod a reštrukturalizačné projekty pre podniky v odvetviach obchodu a remesiel s ročným obratom nepresahujúcim sumy určené výnosom ministra zodpovedného za odvetvia obchodu a remeslá.

17 Podľa článku 8 tohto dekrétu „rozhodnutia [o pridelení pomoci] prijíma minister obchodu a remesiel na základe stanoviska komisie“ zriadenej týmto dekrétom.

– Použitie v prospech CPDC

18 CPDC bolo zriadené dekrétom č. 91-284 z 19. marca 1991 (JORF z 20. marca 1991, s. 3874) v znení dekrétu č. 98-132 z 2. marca 1998 (JORF zo 7. marca 1998, s. 3515) a dekrétom č. 2001-1048 z 12. novembra 2001 (JORF z 13. novembra 2001, s. 18016, ale len „dekrét 91-284“). Podľa článku 2 dekrétu č. 91-284 CPDC je poverený:

„1. Vypracovávať a realizovať akčné programy s cieľom vytvoriť distribučnú sieť pre pohonné látky, zlepšiť jej produktivitu, modernizovať jej podmienky obchodovania a riadenia a zachovať vyvážené zásobovanie na celom vnútroštátnom území.

2. Poskytnúť dotknutým podnikom pomoc s cieľom uľahčiť realizáciu schválených programov a s týmto účelom uskutočniť všetky potrebné prieskumy.

3. Zhromažďovať informácie prospešné pre vyššie uvedené ciele a poskytovať ich jednotlivým povolaniam.“

19 Článok 8 tohto dekrétu stanovuje, že rozhodnutia CPDC prijíma správna rada tohto výboru, oznamujú sa vládnemu komisárovi a štátnemu kontrolórovi a sú vykonateľné, ak žiaden z nich neuplatní právo veta v lehote pätnástich dní.

20 Dekrét 98-132 posilnil prostriedky CPDC doplnením jeho príjmov časťou prebytku z TACA. Preto sa do článku 9 dekrétu 91-284 doplnilo písmeno g), ktoré stanovuje, že „spoločným výnosom ministra priemyslu, ministra obchodu a remesiel a ministra pre rozpočet sa každoročne stanoví maximálna výška príjmov použitých v rámci profesijného výboru pre predaj pohonných látok“.

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

21 Dňa 11. apríla 2001 podala každá zo spoločností, ktoré sú žalobkyňami vo veciach C-321/04 až C-325/04, žalobu proti Organic na Tribunal des affaires de sécurité sociale de Saint-Étienne. Cieľom týchto žalôb je dosiahnuť vrátenie súm zaplatených ako TACA v rokoch 1999 a/alebo 2000. Žalobkyne tvrdili, že TACA bola zavedená v rozpore s ustanoveniami článku 87 ods. 1 ES a článku 88 ods. 3 ES.

22 Rozsudkami z 27. januára 2003 Tribunal des affaires de sécurité sociale de Saint-Étienne tieto žaloby zamietol. Žalobkyne v sporoch vo veciach samých teda podali odvolanie na Cour d'appel de Lyon.

23 Dňa 7. apríla 2003 žalobkyňa vo veci C-276/04 podala žalobu proti Organic na Tribunal des affaires de sécurité sociale de Saint-Étienne s cieľom dosiahnuť vrátenie súm zaplatených ako TACA za roky 2000 až 2002.

24 Dňa 11. apríla 2003 žalobkyne vo veciach C-266/04 až C-270/04 podali päť rôznych žalôb proti Organic na uvedený súd s cieľom dosiahnuť vrátenie súm, ktoré zaplatili ako TACA za rok 2001.

25 Vnútroštátne súdy sa v predmetných veciach zaoberali otázkou, či TACA bola zavedená v rozpore s článkom 87 ods. 1 ES a článkom 88 ods. 3 ES.

26 Z tohto dôvodu Cour d'appel de Lyon rozhodnutiami z 24. februára 2004 (veci C-321/04 až C-325/04) rozhodol o prerušení konania a požiadal Súdny dvor, aby „sa vyjadril, či [TACA] zaplatená [žalobkyňami] predstavuje štátnu pomoc v zmysle článku 87 ES alebo nie“.

27 Rozhodnutiami z 5. apríla 2004 (veci C-266/04 až C-270/04 a C-276/04) Tribunal des affaires de sécurité sociale de Saint-Étienne rozhodol o prerušení konania a položil Súdnemu dvoru nasledujúcu prejudiciálnu otázku:

„Má sa článok 87 ES vykladať tom zmysle, že verejné podpory, ktoré poskytlo Francúzsko v rámci CPDC..., Fisacu..., ako pomoc pri skončení výkonu podnikateľskej činnosti remeselníkov a obchodníkov a dotácia do systému dôchodkového poistenia osôb samostatne zárobkovo činných v priemyselných a obchodných povolaniach, ako aj systému dôchodkového poistenia osôb samostatne zárobkovo činných v remeselných povolaniach, predstavuje režim štátnej pomoci?“

28 Uznesením predsedu Súdneho dvora z 24. septembra 2004 boli predmetné veci spojené na spoločné konanie.

O prejudiciálnych otázkach

Úvodné poznámky

29 Z článku 88 ods. 3 ES vyplýva, že Komisia musí byť upovedomená o zámeroch v súvislosti s poskytnutím alebo upravením pomoci. Ak usúdi, že takýto zámer je nezlučiteľný so spoločným trhom, zaťne bezodkladne konanie podľa článku 88 ods. 2 ES s tým, že členský štát nemôže vykonať navrhované opatrenia, pokiaľ sa vo veci nerozhodlo s konečnou platnosťou.

30 Opatrenie, ktoré je pomocou v zmysle článku 87 ods. 1 ES a je vykonané v rozpore s povinnosťami vyplývajúcimi z článku 88 ods. 3 ES, je protiprávne (pozri rozsudok z 21. novembra 1991, Fédération nationale du commerce extérieur des produits alimentaires a Syndicat national des négociants et transformateurs de saumon, C-354/90, Zb. s. I-5505, bod 17). Je úlohou vnútroštátnych súdov, aby ochraľovali práva osôb podliehajúcich ich právomoci voči prípadnému porušovaniu zákazu vykonania pomoci vnútroštátnymi orgánmi, vyvodiac všetky dôsledky podľa ich vnútroštátneho práva, pokiaľ ide o platnosť aktov obsahujúcich vykonanie predmetných opatrení, ktoré sú pomocou, ako aj o vymáhanie poskytnutých finančných pomoci (pozri rozsudok z 27. novembra 2003, Enirisorse, C-34/01 až C-38/01, Zb. s. I-14243, bod 42).

31 Aj keby, ako správne uvádza generálna advokátka v bodoch 29 až 33 svojich návrhov, rozhodnutia vnútroštátneho súdu poskytovali len určité súhrnné informácie o skutkových a právnych okolnostiach sporov vo veci samej, vyplýva jasne z týchto rozhodnutí, že všetky konania pred vnútroštátnymi súdmi sa týkajú žiadostí o vrátenie súm zaplatených z titulu TACA.

32 Okrem toho zo spisov predložených Súdnemu dvoru vyplýva, že žalobkyne v sporoch vo veciach samých v konaniach pre vnútroštátnymi súdmi tvrdili, že TACA je ako taká protiprávna, pretože súvisí s pomocou poskytnutou v rozpore s článkom 87 ods. 1 ES a článkom 88 ods. 3 ES.

33 Za týchto okolností podstatou položených prejudiciálnych otázok je zistiť, či článku 87 ods. 1

ES a článku 88 ods. 3 ES neodporuje výber takej dane, akou je TACA.

34 Podľa ustálenej judikatúry dane nepatria do pôsobnosti ustanovení Zmluvy ES týkajúcich sa štátnej pomoci okrem prípadu, keď sú takým spôsobom financovania opatrenia pomoci, ktoré tvorí neoddeliteľnú súčasť tohto opatrenia (rozsudok z 13. januára 2005, Streekgewest, C-174/02, Zb. s. I-85, bod 25).

35 V prípade, že daň skutočne predstavuje neoddeliteľnú súčasť opatrenia, ktoré je pomocou v zmysle článku 87 ods. 1 ES, nedodržanie povinností vyplývajúcich z článku 88 ods. 3 ES zo strany vnútroštátnych orgánov nevyplýva len na zákonnosť opatrenia pomoci, ale má vplyv aj na zákonnosť dane, ktorá predstavuje jej spôsob financovania (pozri rozsudok Enirisorse, už citovaný, body 43 až 45).

36 Je teda potrebné skúmať, či taká daň ako TACA môže byť považovaná za neoddeliteľnú súčasť jedného alebo niekoľkých opatrení, ktoré sú pomocou v zmysle citovanej judikatúry.

37 Uvedené opatrenia, ktoré sú pomocou, napadnuté v rámci konaní prebiehajúcich pred vnútroštátnymi súdmi, ktoré podľa uvedených súdov môžu mať vplyv na zákonnosť TACA na základe ustanovení Zmluvy o štátnej pomoci, sú na jednej strane oslobodenie malých obchodov s predajnou plochou menšou ako 400 m² od TACA alebo s ročným obrátom nižším ako 460 000 eur (aj len „malé predajné plochy“) a na druhej strane rôzne opatrenia financované z príjmu z TACA.

38 Je potrebné skúmať uvedené rôzne opatrenia jednotlivo.

Oslobodenie malých predajných plôch od TACA

39 Žalobkyne v sporoch vo veciach samých tvrdia, že oslobodenie malých predajných plôch od TACA predstavuje opatrenie, ktoré je pomocou v zmysle článku 87 ods. 1 ES. Išlo by o selektívnu výhodu poskytnutú zo štátnych prostriedkov a schopnú zasahovať do hospodárskej súťaže a obchodu medzi členskými štátmi. Daň predstavuje neoddeliteľný celok s jej oslobodením a je neoddeliteľnou súčasťou pomoci.

40 Z tohto hľadiska treba pripomenúť, že na to, aby sa daň mohla považovať za neoddeliteľnú súčasť opatrenia pomoci, musí nevyhnutne medzi daňou a pomocou na základe príslušnej vnútroštátnej právnej úpravy existovať záväzný vzťah určenia spočívajúci v použití v tom zmysle, že príjem z dane sa povinne použije na financovanie pomoci. Pokiaľ takýto vzťah existuje, výťažok z dane priamo ovplyvňuje význam pomoci a v dôsledku toho posúdenie zlučiteľnosti tejto pomoci so spoločným trhom (rozsudok Streekgewest, už citovaný, bod 26).

41 Neexistuje však žiadny vzťah určenia medzi daňou a oslobodením od tejto dane v prospech kategórie podnikov. Uplatňovanie oslobodenia od dane a jeho rozsah totiž nesúvisí s príjmom z dane (pozri rozsudok Streekgewest, už citovaný, bod 28).

42 Ako Súdny dvor rozhodol, daňový dlžník sa nemôže odvolávať na to, že oslobodenie určitých podnikov predstavuje štátnu pomoc s cieľom vyhnúť sa plateniu tejto dane (pozri rozsudok z 20. septembra 2001, Banks, C-390/98, Zb. s. I-6117, bod 80).

43 Z uvedeného vyplýva, že za predpokladu, že oslobodenie od dane malých predajných plôch predstavuje opatrenie pomoci v zmysle článku 87 ods. 1 ES, eventuálna nezákonnosť pomoci by nemala vplyv na zákonnosť TACA.

44 Z vyššie uvedeného teda vyplýva, že eventuálna nezákonnosť oslobodenia od TACA v prospech malých predajných plôch nemá vplyv na zákonnosť samotnej dane a podniky, ktoré sú

dĺžníkmi TACA, sa nemôžu odvolávať pred vnútroštátnymi súdmi na eventuálnu nezákonnosť oslobodenia s cieľom vyhnúť sa plateniu tejto dane alebo dosiahnuť jej vrátenie.

Rôzne použitia príjmu z TACA

45 Podľa žalobký v sporoch vo veciach samých všetky rôzne použitia príjmu z TACA predstavujú štátne pomoci v zmysle článku 87 ods. 1 ES, ktoré boli poskytnuté v rozpore s článkom 88 ods. 3 ES.

46 Treba však pripomenúť, že v kontexte konaní vo veci samej, ktoré sa všetky týkajú žiadostí o vrátenie daní údajne nezákonných z hľadiska článku 87 ods. 1 ES a článku 88 ods. 3 ES, otázka, či rôzne opatrenia financované prostredníctvom TACA predstavujú štátne pomoci, je významná, pokiaľ by bolo preukázané, že existuje záväzný vzťah určenia medzi daňou a predmetnými opatreniami (pozri rozsudok Streekgewest, už citovaný, bod 26).

47 Podľa žalobký v sporoch vo veciach samých takýto záväzný vzťah určenia medzi TACA a opatreniami financovanými z tejto dane existuje. Príjem z TACA totiž nie je určený pre štátny rozpočet. Naopak právna úprava zaviedla TACA s osobitným cieľom financovať opatrenia pomoci v prospech určitých kategórií obchodníkov, ktorí sú konkurentmi vo vzťahu k osobám podliehajúcim dani.

48 Po prvé, čo sa týka podpory pri skončení výkonu podnikateľskej činnosti (pozri body 6 až 9 tohto rozsudku), treba konštatovať, že podľa predmetnej vnútroštátnej právnej úpravy sa financovanie tohto opatrenia zabezpečuje z TACA. Na rozdiel od tvrdení žalobký v sporoch vo veciach samých vnútroštátna právna úprava nevytvára existenciu záväzného vzťahu určenia medzi TACA a podporou pri skončení výkonu podnikateľskej činnosti.

49 V tejto súvislosti treba zdôrazniť, že výška podpory pri skončení výkonu podnikateľskej činnosti poskytnutá obchodníkom a remeselníkom, ktorí definitívne ukončili svoju podnikateľskú činnosť, ako bolo uvedené v bode 9 tohto rozsudku je „stanovená od 3 140 eur do 18 820 eur na domácnosť a od 2 020 eur do 12 100 eur u jednotlivca“. Výška skutočne vyplatenej podpory nezávisí od príjmu z dane, ale je podľa článku 6 dekrétu č. 82-307 stanovovaná „miestnou komisiou“ v medziach stanovených ministerským výnosom v závislosti „od skutočností, ktoré charakterizujú situáciu každého žiadateľa, predovšetkým od výšky jeho príjmov a výšky jeho výdavkov“.

50 Predmetná vnútroštátna právna úprava vo veci samej sa odlišuje od právnej úpravy posudzovanej vo veci, ktorá bola predmetom rozsudku z 25. júna 1970, Francúzsko/Komisia (47/69, Zb. s. 487, bod 20), ktorý rozhodol, že stanovená pomoc sa zvyšovala „úmerne so zvýšením výnosu z dane“.

51 Súčasne podľa predmetnej vnútroštátnej úpravy vo veci prejednávanej v už citovanom rozsudku Enirorse príjem z dane mal priamy vplyv na rozsah poskytnutej ekonomickej výhody. V tejto veci totiž uvedená právna úprava jasne stanovuje, že dve tretiny príjmu z dane budú poskytnuté konkrétnemu prístavnému podniku.

52 Naopak vo veciach samých neexistuje žiaden vzťah medzi príjmom z TACA a výškou podpory pri skončení výkonu podnikateľskej činnosti poskytnutej obchodníkom a remeselníkom, ktorí definitívne ukončili svoju činnosť. Predmetná vnútroštátna úprava totiž stanovuje výšku podpory pri skončení výkonu podnikateľskej činnosti minimálnou a maximálnou hranicou nezávisle od príjmu z dane. Závisí od miestnej komisie, akú výšku podpory pri skončení výkonu podnikateľskej činnosti stanoví podľa individuálnej situácie dotknutých obchodníkov a remeselníkov. Ak teda príjem z TACA nemá vplyv na výšku zvýhodnenia poskytnutého

obchodníkom a remeselníkom vo forme podpory pri skončení výkonu podnikateľskej činnosti, chýba existencia záväzného vzťahu určenia – v zmysle judikatúry citovanej v bode 40 tohto rozsudku – medzi TACA a podporou pri skončení výkonu podnikateľskej činnosti.

53 Za týchto podmienok údajná nezákonnosť podpory pri skončení výkonu podnikateľskej činnosti z hľadiska ustanovení Zmluvy o štátnej pomoci nemôže mať vplyv na zákonnosť TACA.

54 Ďalej, pokiaľ ide o použitie časti príjmu z TACA na financovanie systémov základného dôchodkového poistenia samostatne zárobkovo činných priemyselných a obchodných povolání (pozri body 12 až 14 tohto rozsudku), treba konštatovať, že podporované pokladne (Organic a Cancava) riadia systém základného sociálneho zabezpečenia založeného na zásade solidarity. Keďže činnosť vykonávaná dotknutými pokladnicami nie je podnikateľskou činnosťou (rozsudok zo 16. marca 2004, AOK-Bundesverband a i., C-264/01, C-306/01, C-354/01 a C-355/01, Zb. s. I-2493, bod 47), na financovanie tejto činnosti sa nevzťahuje článok 87 ods. 1 ES.

55 Okrem toho predmetná sporná vnútroštátna právna úprava žiadnym spôsobom nevytvára záväzný vzťah určenia medzi TACA a systémami dôchodkového poistenia remeselníkom a obchodníkmi. Podľa článku 40 II zákona č. 96-1160 výška TACA použitá na financovanie predmetných systémov poistenia je každoročne stanovená spoločným výnosom kompetentných ministrov. Z hľadiska diskrečnej právomoci, ktorou disponujú uvedení ministri, nemožno pripustiť, že príjem z TACA má priamy vplyv na výšku výhody poskytovanej predmetným pokladnicami (pozri rozsudok z 13. januára 2005, Pape, C-175/02, Zb. s. I-127, bod 16). Okrem toho zo spisu predloženého Súdnemu dvoru vyplýva, že výška sumy poskytnutej Organic a Cancava je každoročne fixne stanovená na 45 730 000 eur bez ohľadu na príjem z TACA.

56 Na záver na základe skutočností uvedených v spisoch, ktoré boli predložené Súdnemu dvoru, žiadna skutočnosť nenasvedčuje tomu, že existuje záväzný vzťah určenia medzi TACA a opatreniami financovanými prostredníctvom Fisacu (pozri body 15 až 17 tohto rozsudku) a CPDC (pozri body 18 až 20 tohto rozsudku). Diskrečná právomoc, ktorou totiž disponujú Fisac a CPDC, ako aj kompetentní ministri na základe článku 8 dekrétu č. 95-1140 a článku 4 dekrétu č. 91-284 pri použití prostriedkov získaných z príjmu z TACA, vylučuje existenciu takéhoto vzťahu určenia (pozri rozsudok Pape, už citovaný, bod 16).

57 Za predpokladu, že Fisac a CPDC financujú opatrenia, ktoré môžu byť kvalifikované ako štátne pomoci, údajná nezákonnosť tejto pomoci nemôže mať vplyv na zákonnosť TACA z hľadiska ustanovení Zmluvy o štátnej pomoci.

58 Z vyššie uvedeného vyplýva, že článok 87 ods. 1 ES a článok 88 ods. 3 ES sa má vykladať v tom zmysle, že im neodporuje vyberanie takej dane, akou je TACA.

O trovách

59 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (prvá komora) rozhodol takto:

Článok 87 ods. 1 ES a článok 88 ods. 3 ES sa má vykladať v tom zmysle, že im neodporuje vyberanie takej dane, akou je francúzska daň na pomoc obchodu a remeslu.

Podpisy

* Jazyk konania: francúzština.